

C quan Nng ng nguyên t quc t (IAEA). hp tác vi T chc Lng thc và Nông nghiệp Liên Hp Quc (FAO), ang h tr các phòng thí nghiệm quc gia trong n lc chn oán bng các trang thit b, chuyên môn, t vn và ào to.

“Bnh này khó kim soát Vit Nam. Dch ã lan n 62 trong s 63 tnh thành. Chúng tôi cn phi kim soát dch nu mun bo v ngành chn nuôi ca mình” ông Ngô Vn Bc, Giám c Trung tâm Chn oán Thú y, Cc Thú ý cho bit.

Các bin pháp v sinh và an toàn sinh hc nghiêm ngt c chính quyn Vit Nam áp dng ngn chn và loi b dch. n nay, ch trong vài tháng, 4,3 triu con ln Vit Nam - 10% s ln ca c nc - ã b tiêu hy hoc ã cht vì nhim ASF.

Mc dù cn bnh này không gây hi vi con ngi, nhng nó có th có tác ng nng n n chn nuôi gia súc, an ninh lng thc và cuc sng ca ngi chn nuôi. Virus này lây lan qua các ng vt b nhim bnh và có th lây lan t trang tri này sang trang tri khác.

Cha có vc-xin chng ASF, gii pháp hieu qu nht là có mt h thng phát hin sm và chính xác. “Nu không có các nng lc phát hin này, chúng tôi s phi i mt vi mt tình hình thm chí còn ti t hn” ông nói.

May mn thay, 8 tháng trc khi dch bnh c phát hin, mt nhóm các nhà chn oán thú y Vit Nam ã tham gia mt khóa ào to, ti Phòng thí nghiệm thú ý ca FAO/IAEA Seibersdorf, Áo v vic s dng các k thut ht nhân, k thut có ngun gc ht nhân và k thut thông thng phát hin ASF và các bnh ng vt truyen nhim khác. Khóa hc ã cung cp cho h kin thc và công c giúp h phát hin ASF vào tháng 2 nm 2019, khi nó c phát hin ln u tiên trong nc, ông Bc nói.

Dch này bt u vào tháng 8 nm 2018 ti Trung Quc, ni có chung ng biên gii vi Vit Nam. K t ó, IAEA ã h tr các quc gia có nguy c trong khu vc, nh Mông C và Cng hòa Dân ch Nhân dân Lào (PDR), trong chn oán nhanh.

Trong khi Vit Nam b nh hng nng n do s lng ln nhiu, chính quyn Mông C ã ngn chn c dch bnh - mt phn do t nc này có ít ln và vùng t rng ln gia các trang tri, khin cho vic lây lan t ng vt sang ng vt khó hn.

Ông Basan Ganzorig, Giám c Phòng thí nghiệm thú y trung ng cho bit, “Chúng tôi là nhng ngi u tiên phi chu s lây lan t Trung Quc. nh cao là vào tháng 1 nm 2019, nhng nh s dng các công ngh do C quan cung cp phát hin nhanh và bit c nó n t âu, chúng tôi ã có th hn ch s di chuy n ca ln và do ó hn ch lây lan ASF.”

Ti Mông C, các bác s thú y c ào to ti Phòng thí nghiệm thú ý ca FAO/IAEA ã xác nh c chng virus u tiên trong vòng ba ngày và xác nh ngun gc ca nó trong vòng by ngày, ó là chìa khóa trong vic ngn chn s lây lan ca bnh. “Hin gi, nh s h tr ca IAEA, chúng tôi có th phát hin ra vi-rút trong vòng mt ngày”.

Chia s ng biên gii dài vi Vit Nam, Lào cng ã b ASF tn công, mc dù nh. Ông Bounlom Douangngeun, Giám c Phòng thí nghiệm Thú y Quc gia nc này cho bit, các nhà chc trách ã chun b cho vic này xy ra trong gn mt nm.

Chúng tôi ã sn sàng thc hin các xét nghiệm h tr ngn chn cn bnh này. Bây gi chúng tôi có kh nng t kim tra các mu trong nc và nu mt mu nghi ng b nhim bnh, chúng tôi có th nhn c kt qu t phòng thí nghiệm ca chính mình trong vòng sáu gi”.

Lào mt v trí tt hn Vit Nam vì hu ht ln c th t do và nm ri rác trên nhng ngn i cách nhau bi nhng con sông. ASF, cho n nay, ch c phát hin các vùng sâu vùng xa. Các bác s thú y t c hai nc ang hp tác cht ch chia s thông tin và tng cng nng lc kim soát biên gii, vi s h tr ca Phòng K thut Ht nhân trong thc phm và nông nghiệp ca FAO/IAEA.

Thái Lan, không b ASF, nhng cng có nguy c.

Ông Banjong Jongrakwattana, Vin trng Vin Thú y Quc gia Thái Lan cho bit, chúng tôi ã tng cng kim soát và giám sát, và chúng tôi liên h cht ch vi Lào và các quc gia khác, hy vng rng ó s là chin trng cui cùng i vi virus này. Chúng tôi hy vng rng nó s không lan rng ra bt c ni nào khác trong khu vc”.

Phòng thí nghiệm ca Jongrakwattana là mt trong 19 phòng thí nghiệm quc gia châu Á ca Mng li các Phòng thí nghiệm chn oán thú y (VETLAB) ca Phòng K thut Ht nhân trong thc phm và nông nghiệp ca FAO/IAEA. Các thành viên Mng VETLAB c hng li t nhng bài hc kinh nghiệm và thc tin tt ca các bác s thú y t Châu Phi, ni bnh này bt ngun t nhng nm 1920.

Ông Jac Cattoli, Trng phòng thí nghiệm thú ý ca FAO/IAEA cho bit: “VETLAB là mt nn tng ni các chuyên gia chia s kinh nghiệm, công c và giao thc. Hin ti, mng li cung cp cho chúng tôi kin thc quý giá m bo bnh không lan rng hn

na”.
Dch t ln châu Phi cng ã nh hng n Campuchia, Bc Triu Tiên và gn ây là Myanmar. Vic bùng phát dch Ba Lan, B và Hungary ã c báo cáo vào nm 2018, tip theo là Slovakia trong nm nay. “Chúng ta cn liên tc xây dng nng lc chn oán, ông Cattoli nói, bnh này gn nh ngng ca ca mi ngi”.

TT, theo IAEA

(Theo: Trang thông tin in t Cc An toàn bc x và ht nhân – Ngày a tin: 04/9/2019)